למאי אתא לכדתנא (א) כיצד היה עושה [א]נותן את הפדר אבית השחיטה ומעלהו וזה הוא דרך כבוד של מעלה: **מתני'** [ב]הפייס השלישי חדשים לקטורת באו והפיסו [ג]והרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה אברים מן הכבש למזבח: **גמ'** תנא מעולם לא שנה אדם בה מ"ט א"ר חנינא מפני שמעשרת א"ל רב פפא לאביי מ"ט אילימא משום דכתיב [1]ישימו קטורה באפך וכתיב בתריה [2]ברך ה' חילו אי הכי עולה נמי הכתיב [1]וכליל על מזבחך א"ל הא שכיחא והא לא שכיחא אמר רבא לא משכחת צורבא מרבנן דמורי אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר לוי דכתיב [1]יורו משפטיך ליעקב יששכר דכתב [3](ובני) יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ואימא יהודה נמי דכתיב [4]יהודה מחוקקי אסוקי שמעתא אליבא דהילכתא קאמינא א"ר יוחנן [ד]אין מפייסין על תמיד של בין הערבים אלא כהן שזוכה בו בשחרית זוכה בו ערבית מיתיבי כשם שמפייסין שחרית כך מפייסין בין הערבים כי תניא ההיא בקטורת והתניא כשם שמפייסין לו שחרית כך מפייסין לו ערבית אימא לה והתניא כשם שמפייסין לו שחרית כך מפייסין לו ערבית וכשם שמפייסין לה שחרית כך מפייסין לה ערבית אמר רב שמואל בר רב יצחק הכא [ה]בשבת עסקינן הואיל ומשמרות מתחדשות ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא נפישי להו פייסות [ו]מייתי כולהו מצפרא אתו דזכי ביה שחרית זכי בערבית זכי: הרביעי חדשים עם ישנים וכו': מתניתין דלא כרבי אליעזר בן יעקב דתנן [ז]רבי אליעזר בן יעקב אומר המעלה איברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח במאי קמיפלגי מר סבר [5]ברב עם הדרת מלך ומר סבר מקום שכינה לאו אורח ארעא אמר רבא לא רבי אליעזר בן יעקב אית ליה דרבי יהודה [ח]ולא רבי יהודה אית ליה דרבי אליעזר בן יעקב דא"כ בצרו להו פייסות ואי משכחת תנא דתני חמש ההוא

רש"י

למאי אתא. הא אף הם בכלל הנתחים דבשלמא הראש דרשינן ליה בשחיטת חולין (דף כז.) דאיצטריך לפי שנאמר והפשיט ונתחו אין לי בכלל עריכה אלא נתחים שהן בכלל הפשט מניין לרבות הראש שכבר הותז בשחיטה ולא היה בשעת הפשט ת"ל את הראש אלא פדר בכלל המופשטים הוא ולמאי כתביה: **דרך כבוד.** לפי שבית השחיטה מלוכלך בדם הראש: **מתני' חדשים לקטורת.** (א) מי שלא זכה לקטורת מימיו ובגמ' מפרש מאי שנא חדשים וכך היו מכריזין קול בעזרה: **גמ' מפני שמעשרת.** לפיכך לא היו מניחין אותו לשנות: **והא כתיב וכליל על מזבחך.** בההוא קרא גופיה: **הא לא שכיחא.** [ה]ומסתברא דכי כתיב עושר אדלא שכיחא דאם לא כן נמצאו הכל עשירים: **דמורי.** שמורה הוראות בישראל: **אליבא דהילכתא.** להורות כדת וכהלכה: **שזוכה בו שחרית.** איש [ה] איש שזוכה בעבודה: **כי תניא ההיא בקטרת.** לפי שלא שנה אדם בה: **הואיל ומשמרות מתחדשות.** ומשמר שעבד שחרית אינו עובד בין הערבים: **ולמאי דסליק אדעתין.** שהיו מפייסין בין הערבים נפישי להו פייסות: **כולהו מצפרא** (ב). ושם מפייסין מי יזכה לשל שחרית ומי לשל בין הערבים: **הוא מעלה** (ג) **לגבי המזבח.** אותו איש שזוכה בו להוליכו לכבש חוזר ומעלהו לאחר זמן למזבח. וכשהיו מוליכין אותו מניחין אותו מחציו של כבש למטה כדי שלא יצטרך להוליכו כל הכבש והולך ועולה בכבש וכשמגיע למקום שהאיברים שם נוטלן והכי תנן במסכת שקלים (פ"ח מ"ח) איברי תמיד ניתנין מחצי כבש ולמטה במזרח: **לאו אורח ארעא.** למיתחזי כמאן דטריח ליה מילתא: **לא ר"א בן יעקב אית ליה דר' יהודה.** דאמר לא היה פייס למחתה ונותן ראב"י פייס למחתה תחת פייס מן הכבש ולמזבח: דלא

תוספות

יהודה מחוקקי. יש מקשה אמאי לא מייתי מדכתיב בתורה דכתיב לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו (בראשית מט) וי"ל דהתיא בברכה הוא דכתיב אבל מהאי קרא מייתי שכן היה שביהודה יש מחוקקים:

אלא כהן שזוכה בו שחרית זוכה בו ערבית. תימה לי והא ע"כ היה צריך להפיס ערבית בשביל סידור שני גזירין שאותם של בוקר היו בכהן הזוכה בתרומת הדשן ושני כהנים זוכין בהן בערב ואין לתרץ דמודה הוא דבשבילם מפייסין לערב ולא אתא לאשמועינן אלא דבהנך עבודות שיש דוגמתן בבקר לא היו מפייסין דאם כן כי פריך בסמוך ולמאי דס"ד מעיקרא נפישי להו פייסות לר' יוחנן לרשב"י נמי תיקשי כיון דמפייסי בערב בשביל שני גזירי עצים א"כ נפישי להו פייסות ודוחק הוא לומר דהנך תרי מדשן מזבח הפנימי ומנורה שהיו בפייס של תמיד השחר ולא היו בערב הם היו זוכין בגזירין בערב נמצא שלא היו צריכין להפיס בשביל הגזירין לערב כי דוחק הוא לבדות דבר זה מדעתינו אלא נראה דלרבי יוחנן פשיטא ליה דמלפרא מפיסין נמי על שני גזירין של בין הערבים כיון דאותו פייס שמפיסין לתמיד השחר מהני נמי לבין הערבים סברא הוא שיפיסו אז כמו כן לצורך גזירין של בין הערבים והא דלא חשיב להו במתני' בפייס השני י"ל דלא חשיב אלא י"ג כהנים הזוכין בו בפייס השני לצורך תמיד של שחר אבל למאי דס"ד מעיקרא דלכל עבודה של בין הערבים חוזרין ומפיסין הוה ס"ד שבערב מפיס לו דאמאי מפיסין לו שחרית כיון דלא מהני פייס דשחרית לשל בין הערבים מידי ועוד לישנא דברייתא דקתני כך מפייסין לו ערבית משמע שבערב מפייסין וא"כ נפישי להו פייסות:

והתניא כדרך שמפייסין לו שחרית. פי' והכא לא מצי לשנויי בקטורת מדקתני לו לשון זכר אלמא לתמיד קאמר דאי בקטורת הוה ליה למיתני לה לשון נקבה:

דתנן ראב"י אומר המעלה איברים כו'. דתנן גרסינן משנה היא בתמיד פ"ה [מ"ב] (דף לג:) ולעיל בפ"ק (דף יד:) דפריך סתמא דתמיד אדיומא ומשני מאן תנא יומא ר"ש איש המצפה היא משום דאשכחן דפליג אחדא סתמא דתמיד דתניא ר"ש איש המצפה משנה בתמיד לא הוה מצי למימר ראב"י הוא דפליג הכא אסתמא דתמיד דקא תני ברישא הרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה איברים מכבש למזבח והדר קתני ראב"י אומר המעלה איברים וכו' דהא אסתמא דיומא נמי פליג דבמתניתין נמי קתני הרביעי מי מעלה איברים ואוקמה דלא כראב"י ואע"ג דאיכא נמי סתמא דמתני' כראב"י דקתני תמיד קרב בתשעה ופרש"י דסתמא כראב"י אין נראה לפרש כן דא"כ ה"ל להש"ס לאקשויי רישא רבנן וסיפא ראב"י ולישני אין רישא רבנן וסיפא ראב"י ונהי דמרישא דרישא דקתני י"ג כהנים זוכין בו לא קשיא לן דלרבנן הוו להו י"ד עם המעלה איברים מכבש למזבח וא"כ תקשי רישא וסיפא ראב"י ומציעתא רבנן דההיא איכא לשנויי דאתיא אפילו כרבנן ולא קא חשיב אלא י"ג כהנים הזוכין בפייס השני אבל מעלה איברים מכבש למזבח ההוא פייס רביעי באפי נפשיה הוא מיהו הא קשיא רישא רבנן וסיפא ראב"י כדפרישית ונראה דתמיד קרב בט' לא הויא סתמא כראב"י אלא משום דבעי למימר לא פחות ולא יותר קאמר ליכא למ"ד שיהא תמיד קרב בפחות מט' אבל י' לא הוי כל שעתא דזימנין דבהעלאת איברים מכבש למזבח זכה אחד מהנך שזכו להוליך לכבש אבל בציר מט' לא הוו ובחג בציר מי' לא הוו וכן כולם אבל אין לפרש דלא קא חשיב אלא הולכת איברים לכבש דהא קא חשיב נמי צלוחית מים ובזיכין וגזירין מיהו מצי למימר דלא קא חשיב אלא תחילת הולכות בין דאיברים בין דצלוחית מים בין דבזיכין אבל גמר הולכת איברים מכבש למזבח לא קא חשיב וראשון נראה יותר:

מקום שכינה לאו אורח ארעא. אפילו ראב"י דקסבר הכא דלאו אורח ארעא נראה דמודה הוא בההיא דתמיד [נשחט] (דף סד.) בערב הפסח שחט ישראל וקיבל הכהן נותנו לחבירו וחבירו לחבירו וכו' עד והכהן הקרוב אצל המזבח זורקו זריקה אחת כנגד היסוד ומפרש בגמרא טעמא משום ברוב עם הדרת מלך דהתם לא שייך למימר לאו אורח ארעא שהרי כשהיה נותנה לחבירו לא היה הולך לו אלא חוזר ומקבל ומושיט שהרי רוב פסחים היה להם אבל היכא שמוליך עד לכבש והולך לו ההוא ודאי לאו אורח ארעא: **ואי** משכחת תנא דתני חמש כו'. תימה לי לימא דההוא תנא סבירא ליה דחוזרין ומפיסין לתמיד של בין הערבים בערב דהשתא איכא ה' פייסות וי"ל דה"ק אי משכחת תנא דתני חמש בשחרית אי נמי י"ל אי קסבר דחוזרין ומפייסין לתמיד של בין הערבים אף על גב דהפיסו לתמיד של שחר א"כ היו חוזרין ומפיסין נמי להקטרת של בין הערבים ונפישי להו פייסות טפי מחמש:

ההיא

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' פ"ו מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ה והלכה יא:
ל ב מיי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ז:
לא ג ד שם הלכה ח:
לב ה שם הלכה ט:
לג ו שם הלכה ח:

רבינו חננאל

נותן הפדר שהוא החלב על בית השחיטה כדי לכסות בו טינוף הדם שעל בית השחיטה. וזהו דרך כבוד של מעלה. **הפייס השלישי חדשים לקטרת.** ירושלמי מעשה באחד שיבשה זרועו ולא הניחה, לקיים מה שנאמר ישימו קטורה באפך וכליל על מזבחך ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה. מיכן אמרו שני כהנים מתברכין בכל פעם, החותה והמכניס במחתה והמקטיר. **תנא** מעולם לא שנה אדם בה משום שמעשרת מי שכבר הקטיר. לפיכך היו אומרים חדשים לקטרת. עולה, אע"ג דכתיב בה כליל בנביאים, שנאמר ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלה עולה כליל לה' ויזעק שמואל אל ה' כו', שכיחא, הקטרת לא שכיחא. **אמר רבא** לא משכחת חכם שמורה אלא אי מלוי, דכתיב יורו משפטיך ליעקב. אי מיששכר, דכתיב ובני יששכר יודעי בינה לעתים. אבל שבט יהודה אע"ג דכתיב יהודה [מחוקקי], שמועה אליבא דהלכתא לא סלקא להו. **א"ר יוחנן** אין מפיסין על תמיד של בין הערבים אלא מי שזוכה בו שחרית הוא יזכה בו ערבית. ומותבינן עליה והתניא כשם שמפיסין לו. כלומר, לתמיד שחרית, כך מפיסין לו ערבית. ושנינן בשבת הואיל ומשמרות מתחדשות, כדתנא (א) דבי שמואל משמר היוצא עושה תמיד של שחר ומוספין, והנכנס עושה תמיד של בין הערבים והבזיכין כו'. וכיון שמתחלפין צריכין להפיס. **הקטרת** מפיסין לה בשחרית ובין הערבים. **ולמאי דסליק אדעתין** כי מפיסין בזה ובזה ודלא כר' יוחנן, נפישו להו פייסות, ואנן לא תנן אלא ד' פייסות בלבד. ופרקינן בקיבוץ אחד. היינו אומרים שמפיסין לזה ולזה. **הפייס הרביעי מי מעלה אברים מן הכבש למזבח.** דלא כר' אליעזר בן יעקב דתני בתמיד פרק (ח) [ה] המעלה אברים לכבש הוא מעלן ע"ג המזבח, ולא היה להם פייס בפני עצמן. א"כ לר' אליעזר בן יעקב חסרו הפייסות ואינם אלא שלשה. ואמרינן אית ליה פייס אחד למחתה. והא ר' יהודה תני לא היה פייס למחתה, אלא כהן שזוכה בקטרת אומר לזה שעמו זכה עמי במחתה. אמר רבא ר' אליעזר לית ליה הא דר' יהודה אומר לא היה פייס למחתה אלא פליג עליה ואמר אית ליה פייס למחתה בפני עצמה. ולא ר' יהודה אית ליה הא דר' אליעזר דאמר לא היה פייס לאיברים להעלותם מן הכבש למזבח אלא אומר היה להן פייס בפני עצמו, ומחתה לא היה לה פייס. שאם יש אחד מהן שאומר לא היה פייס למחתה ולא לאברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחתה ופייס לאיברין שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שזה אומר לא היה פייס למחתה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

מסורת הש"ס

א) [חולין כז.], ב) [ע"ל ומנין], ג) תמיד לג:, ד) [לעיל כה:], ה) בס"א: אותו.

תורה אור השלם

1. יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל ישימו קטורה באפך וכליל על מזבחך: דברים לג י
2. ברך יי חילו ופעל ידיו תרצה מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומון: דברים לג יא
3. ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ראשיהם מאתים וכל אחיהם על פיהם: דברי הימים א יב לג
4. לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעוז ראשי יהודה מחקקי: תהלים ס ט
5. ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון: משלי יד כח

גליון הש"ס

רש"י ד"ה הא לא שכיחא ומסתברא כו'. עי' מנחות כ. תד"ה לא שכיח מגבולר דלא ס"ל כרש"י אלא כדברי תוספות ישנים כאן:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חדשים לקטורת כך היו מכריזין קול בעזרה כלומר מי שלא זכה לקטורת כו' מ"ש חדשים הס"ד: (ב) ד"ה כולהו מלפרא אתו. ושם מפייסין: (ג) ד"ה הוא מעלה אותן לגבי המזבח:

מוסף רש"י

דרך כבוד. שמתקרביס הכתם מופה הפדר על מקום חתך מפני שמלוכלך בדם (חולין כז:).

תוס' ישנים

עולה נמי הכתיב בה כליל. פרש"י דכתיב בשמואל [א' ז, ט] ויקח טלה חלב אחד ויעלהו עולה כליל כו'. עולה נמי הכתיב בה כליל. פירוש א"כ יפיסו עליה בחדשים. ומשני הא שכיחא (והללו) [ויוללו] כל אחד ואחד להתנדב עולה ולהביא, אבל קטורת אין יכולין להתנדב אלא אותה של ציבור. וכקטורות פירש עולה שכיחא ואין הכל רואין להתעשר, ולדבריו קא פריך עולה אמאי לא מעשרא, ואין זה טעם מפורש כל כך, כי למה לא תעשרו כיון שיש בה כליל כמו בקטורת. דכתיב יהודה מחוקקי. הכי נמי הוה מצי לאתויי מחוקק מבין רגליו [בראשית מט, י]. א"נ הוי מצי [לאתויי דהוה קרא מייזי] כגזית ראש הגזית שבהן מדוד כדדרשינן בסנהדרין [ה, ב] ודוד נמי מלוי קאתי [בפרק הבא ממרים] כדאמרינן בסוטה [יא, ג]. **אלא כהן שזוכה בו שחרית זוכה בו ערבית.** כו'. [פייס] שהיה ערבית בשני כהנים כדתנן בפירקין [לקמן ע"ב] ושחרית לא היה אלא בכהן אחד כדאמרינן [לעיל כה.] הדשן היה זוכה בשני כו', י"ל שכהן שהיה זוכה בו שחרית זוכה בו ערבית והיה אומר לכהן שעמו זכה עמי. [הכא בשבת] עסקינן כו'. וכולהו שינויי לא צריכי כיון דבשבת מיירי, והוי כמו אלא. **מיהא אתו מצפרא.** וא"ת ולמאי [לא] תפרש דאתי כולהו מלפרא, כי בקטורת לא היה פייס אלא כהן (אבל) הזוכה בה שחרית היה זוכה בה ערבית. [הרביעי מי] מעלה כו'. דקטורת קודם לאברים כדמפקינן לקמן בפ"ג [לג, א] מקרא. ומר סבר מקום שכינה לאו [אורח ארעא. שיגיע זה ה]עבודה וילך לו ויעשה אחר, אבל ודאי כולי עלמא מודו שהיו מביאין האברים על הכבש כשמלחום, כמו שמפורש במסכת תמיד [פ"ד] ובכמה דוכתי.

א) לפנינו בגמ' ליתא כאן רק הוא בסוף דף נו ע"ב.

ההיא דלא כר' אליעזר בן יעקב ודלא כרבי יהודה. כך היא הגי' בכל הספרים אבל רש"י מוחקה וגרים אלא כר"י וגירסת הספרים ודלא כר' יהודה נ"ל לפרש והתניא י"ז פי' בכל בוקר היה י"ז לכל הפחות ולא משכחת לה אא"כ חשבת כל הכהנים הזוכין בכל הפייסות דהיינו י"ג הזוכין בתמיד וחד בתרומת הדשן וחד המעלה איברים מכבש למזבח ותרי דקטורת ודמחתה הרי י"ז והיינו דלא כראב"י ודלא כר' יהודה דלראב"י בציר להו חד דמעלה איברים מכבש למזבח ולר' יהודה בציר להו חד דמחתה ומה שהקשה רש"י אמאי קאמר דלא כר' יהודה נהי דלא הוה פייס למחתה כהן מיהא הוה וא"כ איכא י"ז נ"ל דפשיטא ליה להש"ס די"ז דקאמר היינו אותם שזוכין ע"י פייס קאמר דהא אכתי טובא הוו המפשיט והמנתח והולכת עלים למערכה ואי משום דכשירין בזר לא חשיב להו והא קא חשיב שוחט אלא ע"כ לא קא חשיב אלא הנך שזוכין ע"י פייס ובמחתה לרבי יהודה לא הוה פייס כלל כדפרישית לעיל וגירסא שבספרים היא כפר"ח ואין להקשות מהא דאמר לעיל אי משכחת תנא דאית ליה חמש משמע דהש"ס לא הוה משכח תנא דאית ליה ה' פייסין והא תנא דהכא דאית ליה י"ז אית ליה ה' פייסין די"ל לעיל אכתי לא ידע להא ברייתא דהכא: **פר** קרב בכ"ד הראש והרגל כו'. קשה לי דהכא לא חשיב לא כדרך הילוכו ולא כדרך ניתוחו ולא כדרך עילויו ולא כדרך הפשטו ואיני יודע איזה סדר תפס לו ונ"ל משום דמיבעיא ליה למיתני הראש והרגל ברישא וקתני בהו הרגל בשנים נקט נמי הרגל של שמאל בשנים וקתני העוקץ בהדיה ואקדמיה משום דברישא נמי גבי טלה תנינהו בהדי הדדי לעוקץ ורגל שמאל וכיון דתנא להנך דלא סגי לה בחד כהן תנא נמי הגרה שהוא בג' וכיון דבעי למיתני הגרה תנא בהדיה החזה ואקדמיה כי היכי דקתני גבי טלה והדר תנא הנך דלית לכל חד וחד אלא חד כהן וקתני להו בסידרא דרישא ב' ידות וב' דפנות:

דלא כר"א בן יעקב ודלא כרבי יהודה. דחשיב פייס למחתה (ב) דלא כרבי יהודה ופייס דמן הכבש למזבח דלא כר"א בן יעקב: **מתני' תמיד קרב.** משעת הולכת איברים ואילך קא חשיב: **עצמו.** בכל יום בתשעה חמשה לאיברים ואחד לקרבים ואחד לסולת ואחד לחביתין ואחד ליין והא כר"א בן יעקב היא דלית ליה חד להעלות מכבש למזבח: **בחג.** שצריך שני נסכין אחד של יין ואחד של מים: **ביד.** כהן אחד צלוחית אחת של מים: **בין הערבים.** שבכל יום שנים בידם שני גזירי עלים להוסיף על עלי המערכה להרבות' ובגמרא יליף לה מקרא שבין הערבים צריך התמיד שני גזירין בשני כהנים אבל בשחרית לא בעי סידור שני גזירין אלא בכהן אחד דכתיב ובער עליה הכהן: **ובשבת שבתוך החג וכו'.** הרי שנים עשר: **גמ' ממאי מדקתני ובשבת וכו'.** מכלל דשאר ימות החג לא מלא שיטעון שנים עשר ואי אמרת אף בין הערבים מנסכין מים בחול של כל ימות החג משכחת לה י"ב בין הערבים עצמו בתשעה ושנים בידן שני גזירין ואחד בידו צלוחית של מים: **ולמנסך את המים אומר לו הגבה ידך.** ונראה שתערה הצלוחית לתוך ספל של כסף שעל המזבח שהוא נקוב כמין חוטם דק שהיין מקלח ויולא (ג) בו והוא הניסוך: **שפעם אחת נסך על רגליו.** לא עירה הצלוחית לתוך הספל ושפך המים על רגליו לפי שהיה לדוקי ואינו מודה בניסוך המים: **באתרוגיהן.** למה לי למיתני באתרוגיהן אם לא בא ללמדנו שניסוך המים אינו אלא בשעת נטילת לולב: (ג) **[ואימא] דנעביד [חד].** כהן אחד יסדר שני גזירין בבקר דכתיב ובער עליה הכהן ונעביד תרי שוב יביאו שני כהנים לעשות שני גזיריהן עוד בבקר כדכתיב וערכו שנים: **ובער ובערו.** יכתוב שניהן בלשון אחד: **פעמים י"ג.** כהנים עסוקין בעבודת התמיד כדתנן במתני' (ד) בפייס שני י"ג כהנים זוכין בו: **פעמים י"ד.** בחג ביד אחד צלוחית של מים: **פעמים ט"ו.** בשבת: **פעמים ששה עשר.** בשבת שבתוך החג: ה"ג **והא תניא שבעה עשר ההוא דלא כר"א בן יעקב אלא כר' יהודה.** ההוא תנא אית ליה עוד כהן אחד המעלה איברים מן הכבש למזבח והרי כאן י"ז דלא כר"א בן יעקב אלא כרבי יהודה דאמר לא היה פייס למחתה ועל כרחך לית ליה דר"א בן יעקב דאם כן בצרי להו פייסות כדאמרינן לעיל והולרך לו כהן מן הכבש למזבח. ואי שמעתיה בלשונות אחרות ואי אפשר להעמידה. א] ואי (ד) שמעינן ליה דרבי יהודה לא היה פייס למחתה לא שמעינן ליה דאמר לא היה כהן למחתה אלא הרי הוא אומר כהן שזכה בקטורת אומר לזה שעומד אצלו זכה עמי במחתה אבל ר"א בן יעקב [illegible] להעלות איברים מכבש למזבח אבל הן עצמם שהעלום לכבש היו מעלין למזבח: **מתני' הבשר בחמשה.** ככבש התמיד: **הסולת.** שני עשרונים היה (ה) ושני כהנים: **במה דברים אמורים.** דבעינן כל הני כהנים לכל בהמה ובעינן פייס: [א] **אם רלה להקריב** [illegible] **כהן.** יחיד את הכל ובלא פייס: **הפשיטן וניתוחן.** של ליבור ושל יחיד שוין להיות כשירין בזר והכי מפרש בגמרא: **גמ'**

ההוא דלא כרבי אליעזר בן יעקב ודלא כר' יהודה: **מתני'** תמיד קרב בתשעה בעשרה באחד עשר בשנים עשר לא פחות ולא יותר כיצד [א]עצמו בט' בחג ביד אחד צלוחית של מים הרי כאן עשרה בין הערבים באחד עשר הוא עצמו בתשעה ושנים בידם שני גזירי עצים בשבת באחד עשר הוא עצמו בתשעה ושנים בידם שני בזיכי לבונה של לחם הפנים ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית של מים: **גמ'** אמר ר' אבא ואיתימא רמי בר חמא ואיתימא ר' יוחנן אין מנסכין מים בחג אלא בתמיד של שחר ממאי מדקתני ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית של מים ואי סלקא דעתך בתמיד של בין הערבים מנסכין בחול נמי משכחת לה אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא ולמנסך אומר לו הגבה ידיך שפעם אחד נסך על גבי רגליו ורגמוהו כל העם באתרוגיהן שמע מינה תניא רשב"י אומר מניין לתמיד של בין הערבים שטעון שני גזירי עצים בשני כהנים שנאמר [1]וערכו עצים אם אינו ענין לתמיד של שחר דכתיב [2]ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה תניהו ענין לתמיד של בין הערבים ואימא אידי ואידי בתמיד של שחר ואמר רחמנא עביד והדר עביד א"כ נימא קרא ובער ובער (א) אי כתב רחמנא ובער הוה אמינא חד אין תרי לא קמ"ל דנעביד חד ונעביד תרי א"כ נימא קרא ובער ובערו א"נ וערך וערכו מאי ובער וערכו שמע מינה כדקא אמרינן תני ר' חייא פיים פעמים י"ג פעמים י"ד פעמים ט"ו פעמים ט"ז והתניא י"ז ההיא דלא כר"א בן יעקב אלא כרבי יהודה: **מתני'** איל קרב באחד עשר הבשר בחמשה הקרביים והסולת והיין בשנים שנים פר קרב בעשרים וארבעה הראש והרגל באחד והרגל בשנים העוקץ והרגל העוקץ בשנים והרגל בשנים החזה והגרה החזה באחד והגרה בשלשה שתי ידים בשנים ושתי דפנות בשנים הקרביים והסולת והיין בשלשה שלשה בד"א בקרבנות ציבור אבל בקרבן יחיד אם רצה להקריב מקריב הפשיטן וניתוחן של אלו ואלו שוין: **גמ'** תנא הפשיטן וניתוחן שוין בזר אמר חזקיה מניין להפשט וניתוח ששוה בזר שנאמר [1]ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח נתינת אש בעיא כהונה הפשט וניתוח לא בעיא כהונה האי

והקריבו

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה יא]: לד ב מיי' פ"ו מהלכות תמידין הלכה ו: לה ג שם הלכה ח: לו ד שם פ"ב הלכה [ג] ג: לז ה ו מיי' פ"ו מהלכות מעשה הקרבנות הלכה יח: לח ז שם הלכה יט: לט ח מיי' פ"ט מהלכות ביאת מקדש הלכה ו:

גליון הש"ס

גמ' אין מנסכין. עי' תענית ב ע"ב תד"ה איבעי להו:

רבינו חננאל

תמיד קרב בט' בי' בי"א בי"ב לא פחות ולא יותר. מדתנינן ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית של מים, שמעת מינה שאין מנסכין מים אלא בתמיד של שחר. דאי ס"ד מנסכין בתמיד של בין הערבים, בחול נמי משכחת י"ב בתמיד של בין הערבים. כיצד, עצמו בט', וב' בשני גזירי עצים, ואחד בצלוחית של מים, הרי י"ב בתמיד של בין הערבים, אלא ש"מ אין מנסכין ש"מ. מנא לן שתמיד של בין הערבים טעון שני גזירין שנאמר וערכו עצים על האש. ודרשינן ליה בתמיד של בין הערבים ומשמעו וערכו שנים. ושאר השמועה פשוטה היא. תני ר' חייא פעמים י"ג פעמים י"ד כו'. פי', פעמים שאתה מוצא בפיים בתמיד של שחר י"ג כדתנן שלשה עשר זוכין בו. וכבר פירשנום למעלה. ובחג מוסיפין בתמיד של שחר, אחד בצלוחית של מים הרי י"ד. ובכל שבת י"ג הידועין בתמיד של שחר ושנים בידם שני בזיכי לבונה של לחם הפנים הרי ט"ו. ואם הוא שבת שבתוך החג, י"ג הידועין וב' בשני בזיכי לבונה, ואחד בצלוחית של מים הרי י"ו. ואקשינן והתניא פעמים י"ז, ודחינן ההיא מתניתא תני ומוסיף ואחד במחתה הרי י"ז. והאי תנא לא כר' יהודה ולא כר' אליעזר. כר' יהודה לא, דהא בהדיא תני לא היה (פורס) [פייס] למחתה, אלא כהן שזכה בקטרת אומר לזה שעמו זכה עמי במחתה. ודלא כר' אליעזר בן יעקב דהא בהדיא אוקימנא ליה בפייס למחתה בפני עצמה. כי הפייס שסילק מן האברים שעל הכבש [למזבח] והוא הפייס הרביעי במחתה חשיב ליה. וזה חשיב למחתה בכלל הפייס השני, ומפורש בתוספתא כך כמו שפירשנו, כי אלו י"ג וט"ו וי"ו (המניך) [במנין] הפייס השני הם. איל קרב בי"א הבשר בחמשה כו'. הפשיטן וניתוחן של אלו ושל אילו שוה. אוקימנא בין קרבנות יחיד בין קרבנות צבור, הפשיטן וניתוחן שוה שכשרין בזר.

מסורת הש"ס

א) [עי' תוס' מנחות פט: ד"ה תמיד של שחר], ב) סוכה מח:, ג) [שמות מקולין ויולין רש"ש], ד) [לעיל כה.]

תורה אור השלם

1. וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל הָאֵשׁ: ויקרא א ז

2. וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבִעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְעָרַךְ עָלֶיהָ הָעֹלָה וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים: ויקרא ו ה

הגהות הב"ח

[illegible]

הגהות מהר"ב רנשבורג

[illegible]

הגהות מהר"י לנדא

[illegible]

מוסף רש"י

ולמנסך אומר לו הגבה ידיך. שנראה שאתה נותן המים בספל, שהצדוקין אין מודין בניסוך המים, שפעם אחת נסך צדוקי אחד את המים על רגליו (סוכה מח:). הפשיטן וניתוחן שוין בזר. ולפיכך הפשט וניתוח של עולה שהוא מצוה, כשר בזר (פסחים סה:).

תוס' ישנים

[illegible]